

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Glasnik

Broj 139 april/travanj 2015. Godina XV

ISSN 1840-0310

akova IMPEX

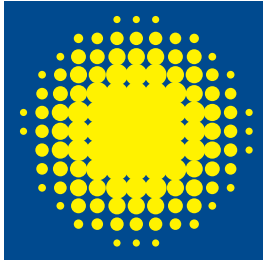

*Osnovano udruženje Halal industrije
pri P/G Komori Federacije Bosne i Hercegovine*

*Podrška Privredne/Gospodarske komore FBiH
ključnim mjerama Vlade premijera Fadila Novalića*

*Međunarodni Sajam Gospodarstva
“Mostar 2015”*

**PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

CHAMBER OF ECONOMY OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

I M P R E S U M

Glasnik
Privredne/Gospodarske komore
Federacije Bosne i Hercegovine
Godina XV
april/travanj 2015.

GLASNIK uređuje
Redakcijski kolegij:
Enisa Kadić,
Ahmed Gazija,
Almin Mališević,
Amela Kečo,
Emir Pašić,
Lejla Sadiković,
Meliha Velić,
Željana Bevanda,
Frano Čuvalo,
Ivica Barbarić,
Karolina Marušić

Adresa:
Privredna/Gospodarska komora FBiH
za Glasnik –
Branislava Đurđeva 10/IV
71000 Sarajevo
Kontakt: glasnik@kfbih.com
Telefoni: 033 566 300, 217 782
Fax: 033 217 783
www.kfbih.com

Priprema i izdaje:
Privredna/Gospodarska komora FBiH

Cijenjeni privrednici i poslovni partneri,

Još jedno izdanje Glasnika Privredne / Gospodarske komore F BiH je pred vama, u kojem vam donosimo detalje najznačajnijih komorskih aktivnosti, kao i neke druge interesantne teme.

Osvrt na ekspozije premijera Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i podrška Privredne/gospodarske komore Federacije BiH ključnim mjerama Vlade F BiH otvara rubriku Aktivnosti Komore.

Od Aktivnosti Komore izdvajamo posjetu predsjednika i potpredsjednika P/G KFBiH kompanijama u Unsko-sanskom kantonu, zatim susret čelnika privredne/gospodarske komore F BiH i predsjednika privredne komore Srbije, te potpisivanje Sporazuma o saradnji privrednih komora iz regiona u oblasti građevinarstva i industrije građevinskog materijala

Iz Sektora industrije donosimo vam informacije sa održane Skupštine Udruženja metalne i elektro industrije P/G KFBiH.

Pri Privrednoj/Gospodarskoj Komori F BiH osnovano je Udruženje Halal industrije, što može biti itekako značajna informacija potencijalnim članicama ovog Udruženja.

Iz Sektora za energetiku donosimo informacije o održanom okruglom stolu – "Uticaj politike EU u vezi suzbijanja klimatskih promjena na razvoj energetike BiH"

Sa 18.međunarodnog sajma gospodarstva Mostar 2015. donosimo detalje konferencije na temu: "Nove mogućnosti razvoja i suradnje, međusektorskog povezivanje i zajednički nastup na trećim tržištima".

Novosti iz Evropskog zakonodavstva je tema koja u svakom izdanju našeg Glasnika donosi važne novine. U ovom broju prezentiramo vam Ugovore i sporazume koji predstavljaju primarno pravo i ustavni temelj Evropske unije.

Iz Rubrike Teme u ovom broju Glasnika donosimo osvrt na svjetski dan voda 24.03.2015.godine.

Na stranicama koje slijede dajemo i druge, nadamo se, interesantne sadržaje.

Umjesto stalne rubrike u kojoj predstavljamo članice Komore, u ovom broju predstavljamo brend proizvod

Hvala vam na ukazanom povjerenju i saradnji.

Podrška Privredne/Gospodarske komore FBiH ključnim mjerama Vlade premijera Fadila Novalića

Analizirajući ekspozu premijera Novalića, Privredna/Gospodarska komora FBiH istom daje bezrezervnu podršku, s ciljem konačnog rasterećenja posustale BH privrede.

Provođenje navedenih reformi, prvenstveno smanjenje i nadzor nad javnom potrošnjom, smanjenje sive ekonomije, suzbijanje svih vidova korupcije, uređenje tržišta rada, stavljanje realnog sektora u prvi plan uz racionalno korištenje domaćih resursa, stvorice se povoljan poslovni ambijent za povećanje investicija i pokretanje novog razvojnog ciklusa privrede.

Ovim mjerama su locirani gorući problemi, za čije je sistemsko rješavanje potreban konsenzus cjelokupnog BH društva, što se prvenstveno odnosi na bezrezervnu podršku svih političkih faktora.

Nadamo se skorom sastanku sa Premijerom s ciljem usaglašavanja zajedničkih aktivnosti na realizaciji predlož-

nih mjera, čime bi P/G komora FBiH stavila federalnoj Vladi na raspolaganje sve svoje raspoložive kapacitete. Naime, nakon objavljivanja programa Vlade Federacije nameću se mnoga pitanja i nedoumice u vezi njegovog sprovođenja u praksi. Da li se moglo bolje, da li su neke mjere teže provodive od drugih pa ih shodno tome treba tretirati na drugačiji način, koje bi mjere mogle donijeti brze rezultate, te da li su neke mjere rizične po pitanju mogućih negativnih efekata ?

Stav P/G komore FBiH je da federalnoj Vladi treba pružiti bezrezervnu podršku na teškom putu sprovođenja sveobuhvatnih sistemskih reformi, znajući pri tom da će vrijeme pred nama biti najbolji sudija o njihovom uspjehu ili neuspjehu, a što će opet neminovno imati reperkusije na cijelokupnu BH privredu i društvo u cijelini.

Kabinet predsjednika

Predsjednik i Potpredsjednik P/G Komore FBiH posjetili kompanije u Unsko Sanskom kantonu gdje je održana i redovna sjednica Upravnog odbora

U okviru planiranih aktivnosti koje nezaobilazno uključuju i posjete domaćim kompanijama, predsjednik Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH dr. sc. Marko Šantić i potpredsjednik Mirsad Jašarspahić, su 23. 4. 2015. godine boravili u Unsko-sanskom kantonu i posjetili neke od tamošnjih kompanija, kako bi se na licu mjesta upoznali sa njihovim poslovanjem i potrebama, te na taj način potvrdili osnovnu ulogu Komore u pružanju podrške svojim članicama.

Krupa Kabine d.o.o. Bosanska Krupa, Meggle mljekara d.o.o. Bihać, Riz Krajina d.o.o. i Bihaćka Pivovara d.d. – sve članice Privredne/Gospodarske komore F BiH, koje su pri tom uspješne kompanije koje zapošljavaju značajan broj radnika, bile su tom prilikom domaćini predstavnicima Komore koji su se u neposrednim kontaktima imali priliku upoznati sa njihovim proizvodnim programima i budućim planovima.

Tokom posjete predsjednik Privredne/Gospodarske komore Marko Šantić je izjavio, da će uposlenici Komore u svom radu nastojati da što više vremena provode na terenu, a oni tom opredjeljenju daju pozitivan impuls kroz započeto održavanje sjednica Upravnog odbora svaki put u drugom kantonu.

Cilj nove uprave Privredne/Gospodarske komore F BiH je učiniti Komoru funkcionalnom i biti na usluzi privred-

nicima pred kojima je mnoštvo birokratskih i zakonskih prepreka. Privredna komora treba biti poveznica privrednicima i integrativni faktor u podizanju konkurentnosti domaće proizvodnje. To se može postići na razne načine, uključujući klasterizaciju, podizanje standarda proizvodnje na više nivoe, uz brendiranje i osnivanje sistema distribucije i promocije, te brojne druge mogućnosti u kojima Komora treba i može imati itekako važnu ulogu. “Domaća proizvodnja je temelj održivog rasta i razvoja svakog društva”, izjavio je tom prilikom potpredsjednik Mirsad Jašarspahić.

Pored predsjednika i potpredsjednika Komore u Bihaću su boravili i članovi UO, gdje je u prostorijama kompanije “Bihaćka pivovara” održana redovna sjednica Upravnog odbora P/G K F BiH.

“Raduje novina, da sada u sklopu Privredne komore djeluje više udruženja koja okupljaju kompanije iz istih ili sličnih privrednih sektora, koja će posredstvom Komore moći uputiti svoje zahtjeve nadležnim vlastima, pokušavajući pri tom mijenjati sve ono što ne valja i što otežava poslovanje privrednicima.”, izjavio je gosp. Adem Ibrahimpašić, član UO Privredne komore F BiH.

Kabinet predsjednika

Sastanak u Parlamentu Federacije BiH

Potpredsjednik P/G komora FBiH Mirsad Jašarspahić, sekretari udruženja drvne industrije i obnovljivih izvora energije i njihovi članovi, na poziv USAID Gold projekta, prisustvovali su 20. aprila sastanku sa članovima Parlamenta oba doma i predstavnicima Saveza općina i gradova Federacije BiH (SOGFBiH). Tema sastanka bili su Zakon o koncesijama FBiH i Zakon o šumama FBiH, a u raspravi su učešće uzeli potpredsjednik i članovi pomenutih udruženja Komore. Parlamentarcima i načelnicima općina iz prve ruke pojasnili su šta za privredu znači neprovođenje ta dva zakona.

Ukratko je rečeno da, bez privrednika koji su ujedno i članovi Privredne/Gospodarske komore FBiH i bez njihove aktivnosti na lokalnim nivoima, nije moguće ostvariti ekonomsku održivost kako lokalne samouprave tako i Federaciji BiH. U cilju pospješivanja investicione klime, predstavnici P/G komore FBiH istakli su želju da se Ko-

mora aktivnije uključiti u suradnju sa SOGFBiH i Parlamentom FBiH, kako bi se na što primjereniji način definisali zakoni koji bi omogućili ekspanziju investicija u onim općinama u kojima je to nemoguće zbog postojanja određenih administrativnih barijera, prouzrokovanih neadekvatnim zakonskim rješenjima koja su proizašla iz nepoznavanja lokalnih problema kako općina tako i privrednika.

Naglašeno je, također, da bi krajnji cilj svih zakona koji su direktno i indirektno vezani za razvoj poduzetništva trebao biti olakšanje i podsticanje razvoja poduzetništva na lokalnom nivou kako bi lokalne zajednice bile ekonomski održive. Ispred Privredne/Gospodarske komore FBiH dostavljena je dopuna zaključaka prezentiranih na tom sastanku.

Lejla Sadiković

Jačanje regionalne saradnje

Srbija i Bosna i Hercegovina su značajni partneri u spoljnotrgovinskoj razmjeni. Robna razmjena Srbije i BiH za period januar - decembar 2014. godine iznosila je 1.853,4 miliona dolara, što je za 10 posto više u odnosu na isti period 2013. godine. Privrede ovih dviju zemalja su kompatibilne, ali ima još dosta prostora za unapređenje njihove međusobne saradnje, istaknuto je na sastanku Marka Čadeža, predsjednika Privredne komore Srbije sa potpredsjednikom Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH Mirsadom Jašarspahićem i dopredsjednikom Vanjskotrgovinske komore BiH Brunom Bojićem. Sektorsko povezivanje kompanija Srbije i Bosne i Hercegovine udruživanjem u konzorcije, radi zajedničkog nastupa na trećim tržištima, ima veliki potencijal za unapređenje privrednih veza. Posebno su perspektivni metalska, elektro i namjenska industrija, energetika i ekologija, te građevinarstvo. Formiranje konzorcija građevinara i kompanija metalnog sektora otvorilo bi nove mogućnosti za zajedničke projekte, ukazano je na sastanku u Komori Srbije.

Predsjednik PKS Marko Čadež predstavio je proces modernizacije i uspostavljanja jedinstvenog komorskog si-

stema Srbije sa ciljem što efikasnijeg zastupanja interesa poslovne zajednice.

Gosti iz BiH upoznati su sa inicijativom PKS i pregovorima o objedinjavanju građevinske operative čitavog regiona za zajednički nastup na stranim tržištima.

Posjeta PKS je održana u okviru dvodnevnoga aktivnog učestvovanja na Međunarodnom sajmu energetike i zaštite životne sredine ECO EXPO u Beogradu, gdje je P/G K FBiH zajedno sa VTK, Federalnim ministarstvom okoliša i turizma, te firmama RMU Banovići, Ekopak i Kim-Tec imala zapaženu ulogu.

Uz to, upriličen je niz inicijalnih sastanaka sa predstavnicima resornih ministarstava Vlade Srbije, Privredne komore Srbije, Privredne komore Zelene Srbije, Udruženjem reciklera Srbije, te Poljskom komorom prirodnih tehnologija. Također su najavljene aktivnosti na projektima regionalne saradnje u oblasti zaštite životne sredine i reciklaže.

Centar za međunarodnu i saradnju sa EU fondovima

Skoplje – potpisan sporazum o saradnji privrednih komora iz regiona u oblasti građevinarstva i IGM

Predstavnici privrednih komora iz regiona su 07. 04. 2015. godine u Skoplju u Privrednoj komori Makedonije potpisali Sporazum o saradnji u oblasti građevinarstva i industrije građevinskog materijala.

U okviru međukomorske saradnje privrednih komora iz regiona, kada je u pitanju oblast građevinarstva i industrija građevinskog materijala, zaključeno je da su problemi građevinara zemalja regiona uglavnom isti ili veoma slični. Glavni problemi su pad građevinske aktivnosti, nedostatak poslova, značajna nezaposlenost građevinskih radnika, veliko učešće rada na crno, nedostatak potrebnih referenci, nemogućnost dobijanja garancija, visoka cijena kapitala, neadekvatna podrška nadležnih institucija, problem odliva visokokvalifikovanih kadrova i stručne radne snage, kao i mnogi drugi problemi koji pritišću ovu industrijsku granu.

Također, velika usitnjenost građevinarstva, mala domaća tržišta i dugotrajno neprisustvo na stranim tržištima su imali negativan utjecaj na stanje u građevinarstvu. S tim u vezi Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH, Vanjskotrgovinska komora BiH, Privredna komora Republike Srpske, Privredna komora Crne Gore, Hrvatska gospodarska komora, Privredna komora Makedonije, Gospodarska zbornica Slovenije i Privredna komora Srbije su potpisale Sporazum o saradnji, kojim su izrazile spremnost da međusobno pružaju pomoć u razvoju i jačanju privrednih društava iz oblasti građevinarstva i industrije građevinskog materijala.

Privredne komore regiona su se obavezale da će ostvariti uzajamnu saradnju prilikom realizacije konkretnih

projekata, kao što su pružanje pomoći u formiranju konzorcijuma privrednih subjekata sa teritorije strana potpisnica radi zajedničkog nastupa na trećim tržištima. Obavezale su se na razmjenu informacija privrednog i trgovinskog karaktera, informacija o poslovnim i investicionim mogućnostima privrednih subjekata, kao i na formiranje sajta ponude i potražnje.

Sporazum je od velikog značaja i predstavlja okvir za nastavak i jačanje saradnje privrednih subjekata sa ciljem da se pokuša ući na nova tržišta, odnosno, ostvari povratak na stara, na kojima su nekada firme iz ovog regiona bile prepoznatljive po stručnom i kvalitetnom izvođenju radova i važile za ozbiljne poslovne partnere.

Sektor za industriju i usluge

Održana godišnja Skupština Udruženja metalne i elektro industrije P/GKFBiH

Skupština Udruženja metalne i elektro industrije Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH održana je 21.04.2015.godine u Sarajevu.

Sjednici Skupštine su prisustvovali predsjednik Udruženja, članovi Odbora udruženja, članovi Skupštine, predsjednik i potpredsjednik Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH, predstavnici kantonalnih privrednih komora, Vanjskotrgovinske komore BiH, Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, kantonalnih ministarstava privrede, Austrijske ambasade u Sarajevu, te predstavnici medija i drugi gosti. Nakon otvaranja sjednice Skupštine od strane predsjedavajućeg Kasima Kotorića, prisutnima su se uvodnim izlaganjima obratili predsjednik i potpredsjednik P/G K FBiH gospoda Marko Šantić i Mirsad Jašarspahić. Oni su članovima Skupštine poželjeli uspjeh u radu i pozvali privrednike da jačaju Udruženje metalne i elektro industrije, kako bi kroz jako Udruženje artikulisali i lakše ostvarili svoje interese prema zakonodavnoj i izvršnoj vlasti. Istakli su važnost stalne komunikacije sa Komorom u cilju povezivanja privrednika u Bosni i Hercegovini, ali ne zanemarujući pri tom značaj povezivanja sa inostranim partnerima.

Na sjednici je razmatran Izvještaj o radu Udruženja za 2014.godinu, kao i Program rada za 2015. godinu, što je Skupština i usvojila. Skupština je tom prilikom dala punu podršku radu Udruženja metalne i elektro industrije, te na taj način potvrdila da je zajedničko djelovanje privrednika u Privrednoj/Gospodarskoj komori Federacije BiH zasigurno dalo očekivane rezultate, ali i stvorilo obavezu da se u narednom periodu pokuša realizirati što više ciljeva iz Programa rada. Privrednici su istakli ogromnu važnost promocije gospodarstva u zemlji i inostranstvu, naglasivši da to mora biti jedan od prioriternih zadataka Komore, kako bi putem diplomatsko-konzularnih predstavništava pokušala doći do novih poslovnih partnera.

Članovi skupštine posebno su ukazali na važnost njegovanja izvoznika, te oni smatraju da udruživanje i zajedničko djelovanje na značajnijim poslovima nema alternativu za privredu BiH. Naglasili su, također, da je potrebno dodatno raditi na strateškim integratorima oko kojih će se okupljati inženjering firme, firme proizvođači, te firme koje pružaju različite vrste usluga, posebno u sektorima kao što su energetika, automobilska industrija, namjenska industrije idr. Tom prilikom je prezentiran i Plan rada Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije za 2015. godinu, u dijelu koji se odnosi na metalni i elektro sektor. U nastavku sjednice predstavljen je rad trgovinskog odjela Austrijske ambasade u Sarajevu, gdje je poseban osvrt dat na mogućnost povezivanja kompanija iz Bosne i Hercegovine sa kompanijama iz Austrije. Imajući u vidu činjenicu da i pored lošeg poslovnog ambijenta sektor metalne i elektroindustrije predstavlja najveći izvozni sektor u BiH i zapošljava veliki broj radne snage, obaveza je svih koji kreiraju taj poslovni ambijent kao i onih koji vrše promociju privrede u BiH i inostranstvu da ulože dodatne napore kako bi se privrednicima omogućilo olakšano poslovanje, a samim tim bi se stvorili uslovi za generiranje novih radnih mjesta. To će, prije svega, biti zadatak Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH u narednom periodu, da kroz zastupanje interesa privrednih subjekata ostvari partnerski odnos sa vladinim institucijama, učestvuje u kreiranju zakona i podzakonskih akata, te da u saradnji sa drugim privrednim komorama u zemlji i inostranstvu učestvuje u pronalaženju novih poslovnih partnera ovom značajnom sektoru privrede.

Almin Mališević, dipl.ing.maš.

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
CHAMBER OF ECONOMY OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Osnovano Udruženje Halal industrije Sarajevo, 24. april/travanj 2015.

U Sarajevu je danas održana Osnivačka skupština Udruženja halal industrije pri Privrednoj/Gospodarskoj komori Federacije Bosne i Hercegovine. Udruženje okuplja više od 50 Halal certificiranih kompanija iz Bosne i Hercegovine

Udruženje Halal industrije će artikulirati i zastupati interese članica u odnosu na otvorena pitanja koja se tiču uređenja halal tržišta u našoj zemlji, otvaranja novih tržišta halal industrije, kao i realizaciju potencijalnih investicijskih projekata u BiH. U fokusu rada Udruženja bit će kreiranje odgovarajućeg privrednog ambijenta, edukacija, promocija i podizanje svijesti javnosti o važnosti i značaju halal kvalitete, kako za proizvođače, pružatelje usluga, tako i za distributere i kupce. Također, Udruženje će aktivno raditi na uspostavljanju međunarodne saradnje sa sličnim udruženjima i asocijacijama, istaknuto je Emir Pašić, sekretar Udruženja Halal Industrije.

Za predsjednika Udruženja Halal industrije izabran je gospodin Adis Hasaković, a za potpredsjednike su izabrani gospođa Merima Dževdetbegović i gospodin Nedžad Biberović. U Odbor Udruženja, koji je glavni operativni organ Udruženja, izabrani su predstavnici sljedećih kompanija: Klas d.d. Sarajevo, Vispak.d.d. Visoko, Akova Impex d.d. Sarajevo, Menprom d.o.o. Tuzla, Meggle d.o.o. Bihać, Ledo d.o.o. Čitluk, Bosnet Group.d.o.o. Sarajevo, Bimal d.d. Brčko, Brojler d.o.o. Sarajevo, GHB Invest/

SAHAF, BBI banka d.d. Sarajevo i Agencija za certificiranje Halal kvalitete BH.

„Osnivanjem ovog Udruženja Agencija za certificiranje Halal kvalitete je dobila jakog partnera za afirmaciju i razvoj halal industrije u cijelosti“, rekao je gospodin Amir Sakić, direktor Agencije.

Potpredsjednik P/G komore FBiH gospodin Mirsad Jašarspahić u svom izlaganju je istaknuo da je Komora prepoznala potrebu privrednika za osnivanjem ovog u regionu jedinstvenog Udruženja, te da je isto otvoreno za sve Halal certificirane kompanije uopšte.

Osnivačkoj skupštini Udruženja svojim dolaskom dali su podršku predstavnici Ministarstva inozemnih poslova BiH, Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Agencije za promociju stranih investicija FIPA, te Vanjskotrgovinske komore BiH.

*Za Udruženje Halal idustrije,
Emir Pašić dipl.ecc*

Okrugli sto

Razvoj energetskeg sistema kao mogućnost i šansa za razvoj BiH

Uspostavljanje partnerstva sa državom je prvi korak na planu razvoja energetskeg sistema, posebno podsticanja korištenja obnovljivih izvora energije (OIE) i podsticanja primjene energetske efikasnosti, istaknuto je u Sarajevu tokom održavanja okruglog stola o temi: „Uticaj politike EU u vezi suzbijanja klimatskih promjena na razvoj energetike BiH“. Okrugli sto održan je 9. aprila u Sarajevu, u organizaciji Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH.

Jako važni koraci i ciljevi odnose se i na deblokadu procesa investiranja i izgradnje energetskeg postrojenja u BiH, razmjenu znanja i iskustva svih aktera vezanih za privlačenje domaćih i inostranih investicija u energetske sektor, a saglasno politici EU, iniciranje promptne izrade strategije energetskeg sektora u BiH/FBiH na bazi ekspertskih mišljenja, sagledavanje potencijala za razvoj domaće industrije kroz podsticanje obnovljivih izvora energije i razvoja novih energetskeg tehnologija (skladištenje energije, hibridna postrojenja...), uspostavljanje mehanizama partnerstva između vlasti, privrede i akademske zajednice, te sprovođenje ciljeva III Energetskeg paketa prema relevantnim direktivama EU i dokumentima Energetske zajednice.

Mirsad Jašarspahić, potpredsjednik P/G komore FBiH je izjavio kako je energetske sektor taj koji će u narednom periodu biti podložan mnogobrojnim promjenama i korekcijama u razvoju ukupne privredne slike BiH. „Svima nama je cilj da nam država ostane energetske nezavisna i da to bude održiv sistem koji će se razvijati u svim aspektima, uključujući konvencionalne oblike proizvodnje energije kao i proizvodnju energije iz obnovljivih izvora“, istakao je Jašarspahić.

Uvodna izlaganja na Okruglom stolu imali su predstavnica Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Sanja Kapetina i šef Odsjeka za elektroenergetiku Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, Tarik Begić. Oni su dali pregled politika obnovljivih izvora energije na državnom, odnosno na nivou Federacije BiH.

Izlaganja su zatim održali stručnjaci i privrednici iz ove oblasti, nakon čega je uslijedila diskusija.

Aleksandar Knežević iz Regionalnog centra za edukaciju i informacije iz održivog razvoja za Jugoistočnu Evropu (REIC) rekao je kako su termoelektrane na uglj na liniji održivog razvoja BiH. Direktno i indirektno zapošljavaju desetine hiljada ljudi. „Nova generacija termoelektrana ima emisije zagađujućih materijala u atmosferu 20 do 50 puta nižu od generacije prije 30 i više godina“, kazao je Knežević.

Azrudin Husika sa Mašinskog fakulteta u Sarajevu u svojoj prezentaciji upoznao je prisutne sa Niskokabonskom strategijom BiH.

Miralem Čampara i Elvir Zlomušica iz Mostara dali su prijedlog Mape djelovanja za uklanjanje barijera u procesu izgradnje postrojenja za obnovljive izvore energije. Čampara, direktor firme Energy 3 iz Mostara, naglasio je da država treba deblokirati projekte koji čekaju, jer se u mandatu nove Vlade može investirati oko milijadru eura u projekte obnovljivih izvora energije. Smatra kako pravi bum u obnovljivim izvorima energije možemo očekivati 2017. ili 2018. godine.

I predsjednik Asocijacije proizvođača električne energije iz obnovljivih resursa u BiH (APEOR) Emir Avdić složio se da ispunjavanje preuzetih ciljeva treba vidjeti kao šan-

su za razvoj mašinske i elektroindustrije, domaćih poduzeća i dobru priliku za angažiranje finansijskog potencijala osnivanjem i radom energijskih zadruga.

Više puta je potvrđeno da se osjeća nedostatak strategije razvoja energetskog sektora u BiH i Federaciji BiH i da je potrebno njeno donošenje na bazi ekspertskih stavova, a sastavni dio bilo bi korištenje obnovljivih i održivih izvora energije. BiH, posebno FBiH, nema energetske strategije što otežava donošenje odluka, a liberalizacija tržišta bi trebala doprinijeti razumijevanju energije kao robe na tržištu od značaja za dobrobit stanovništva i sve privredne grane. Stoga je jedan od ciljeva okruglog stola bio i iniciranje hitne izrade strategije energetskog sektora u BiH i FBiH na bazi ekspertskih mišljenja, kao i uspostava sistema upravljanja rizikom kod izgradnje termoelektrana na uglj, a s obzirom na prijetnje izazvane klimatskom politikom. Eksperti iz ove oblasti, akademska javnost, nevladine organizacije, poduzetnici, Privredna/Gospodarska komora FBiH žele biti, kako je rečeno, partner vlastima u BiH, odnosno Vladi FBiH na planu razvoja energetskog sektora.

Sa ovog skupa poruka stručnjaka je jasna - da se razvoj energetskog sistema u BiH mora analizirati i kao mogućnost i šansa za najbrže pokretanje privrednih tokova u zemlji (u sferi proizvodnje, transporta i korištenja energije), a u kontekstu politike i trendova EU, jer je bh. privreda najvećim dijelom povezana sa EU. Istaknuto je kako je politika EU u oblasti energije usmjerena na obnovljive izvore energije i energetske efikasnosti, a već sad

se rade planovi za smanjenje emisije stakleničkih plinova do 2030., pa čak i do 2050. godine. U završnom dijelu Okruglog stola usvojeni su zaključci koji će poslužiti kao osnova za dalje aktivnosti komorske Sekcije/Udruženja obnovljivih izvora energije u narednom periodu.

Održavanje Okruglog stola podržano je od strane predstavništva Fondacije Konrad Adenauer u BiH, čiji direktor Karsten Dummel je kazao da mu je drago što su u Komori pronašli partnera s kojim mogu raditi i povezivati EU u energetskom sektoru.

Lejla Sadiković

Okrugli stol o korištenju Europskih fondova

Poduzetnici iz BiH iskoristili su sramotno malo sredstava iz IPA fondova, a jedan od glavnih razloga tome je njihova slaba informiranost, kao i to što se domaći poduzetnici za financiranje svojih projekata tradicionalno oslanjaju na banke, kazao je na okruglom stolu održanom na Mostarskom sajmu predsjednik Gospodarske komore F BiH Marko Šantić.

Po njegovim riječima domaći poduzetnici nemaju naviku i tradiciju tražiti sredstva na takav način, već se oslanjaju na banke, što nije najbolji izvor financiranja poduzetništva jer su danas fondovi, odnosno fondovski kapital najjači u svijetu.

Na pitanje koliko su naši poduzetnici upoznati s korištenjem fondova, Šantić ističe kako su vrlo malo upoznati. Mi sada pokušavamo našim gospodarstvenicima promovirati projekt Jadransko jonske inicijative i vidjeti što je to što se do sada koristilo oko IPA fondova do 2014. i što je na raspolaganju od 2014.-2020. – kazao je predsjednik Gospodarske komore BiH u izjavi za Fenu, dodavši kako je u Komori nedavno napravljena jedna mala rekonstrukcija te osnovan Centar za međunarodnu suradnju i europske fondove što bi u mnogome trebalo pomoći domaćim poduzetnicima.

Kada govorimo o pristupnim i predpristupnim fondovima moramo znati da ne postoji neki određeni iznos sredstava koji vas apriori čeka tamo. Prvo morate aplicirati s kvalitetnim projektima nakon čega se određuje koliko sredstava možete dobiti za takav projekt – zaključio je Šantić.

S druge strane, zamjenica direktorice Agencije za promociju stranih investicija BiH – FIPA Bleženka Mišković smatra kako se poduzetnici iz BiH ne snalaze najbolje kada je u pitanju izrada i pisanje samih investicijskih projekata.

Upravo zbog toga FIPA je napravila Odjel za projekte koji pomaže i u pisanju projekata.

Kada je u pitanju korištenje fondova ne treba zaboraviti ni činjenicu da je i EU dosta "birokratizirana" i da procedure oko dobivanja sredstava traju jako dugo - zaključila je.

Miškovićeva i Šantić su u Mostaru, u sklopu Međunarodnog sajma gospodarstva „Mostar 2015.“, sudjelovali na okruglom stolu za gospodarstvenike pod nazivom „Mogućnosti korištenja EU fondova i pronalaženja stranih partnera“. Okrugli stol organizirali su Vanjskotrgovinska komora Bosne i Hercegovine u suradnji s Agencijom za unapređenje stranih investicija u Bosni i Hercegovini i Mostarskim sajmom.

Izvor: Mostarski sajam, 15. 04. 2015.

JADRANSKO JONSKA REGIJA

Nove mogućnosti razvoja i suradnje, međusektorsko povezivanje i zajednički nastup na trećem tržištu

Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH održala je na 18. Međunarodnom sajmu gospodarstva Mostar 2015.god. konferenciju JADRANSKO JONSKA REGIJA: NOVE MOGUĆNOSTI RAZVOJA I SURADNJE, MEĐUSEKTORSKO POVEZIVANJE I ZAJEDNIČKI NASTUP NA TREĆIM TRŽIŠTIMA a sve u cilju proširenja i unaprjeđenja gospodarske suradnje između zemalja Jadransko jonske inicijative.

Konferenciju je otvorio Marko Šantić, predsjednik Privredne/Gospodarske komore FBiH, i izjavio da je razlog sazivanja ove konferencije taj što je jadransko-jonska inicijativa velika nepoznanica, kao i prednosti koje ta inicijativa nudi. Isto tako valja spoznati i one prednosti koje nudi prekogranična suradnja koju Bosna i Hercegovina može i mora iskoristiti, a to će najbolje uraditi korištenjem IPA fondova koji joj stoje na raspolaganju. U proteklom razdoblju je korišteno veoma malo sredstava, stoga se bolje organiziranje i uključivanje u prekograničnu suradnju nameće kao imperativ, a ono što se vidi kao prednost za ovaj dio BiH je prekogranična suradnja u turizmu i poljoprivredi.

Predsjednik Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora Rodolfo Giampieri, kazao je da je Forum jadransko-jonskih gospodarskih komora mreža koja danas obuhvaća milijun i 800 tisuća tvrtki na tom području. Istaknuo je i važnost transgranične i transnacionalne suradnje, kako bi putem zajedničkih projekata došli do sredstava za razvoj teritorija i gospodarstva, osobito za razvoj koji bi omogućio novo zapošljavanje. Europa ja namijenila brojna financijska sredstva makroregijama i

koncentrirala ta sredstva na četiri osnovna stupa poznata kao: plava ekonomija, okliš, infrastruktura i turizam. To su stupovi koji će biti vodiči u našem zajedničkom razvoju, ali se u svakom slučaju preko odgovarajućih projekata moramo oslanjati na transgraničnu, kao i na transnacionalnu suradnju. Najvažnijim projektom smatra se projekat ADRION, turistički brand kojemu je cilj stvaranje zajedničkih turističkih aranžmana u sklopu kojih bi europski turisti posjećivali više različitih destinacija u više zemalja Jadransko jonske regije.

O fondovima koji su namijenjeni zemljama jadransko-jonske regije govorila je Terezina Orlić predsjednica HGK ŽK Dubrovnik, dok je o programima prekogranične/teritorijalne suradnje u BiH, IPA 2007-2013 i IPA 2014-2020, govorio Senad Lulo, stručni savjetnik u Direkciji za europske integracije BiH, te pozvao zainteresirane na suradnju u korištenju tih fondova.

Branimir Lukić, Ambasador –at-large Ministarstva vanjskih poslova govorio je o jadransko-jonskoj inicijativi, strategiji EU za jadransko-jonsku inicijativu jji (EUSAIR), te o planovima aktivnosti za BiH.

Na temu regionalne suradnje, sektorskog povezivanja i zajedničkog nastupa na trećim tržištima govorili su predstavnici krovnih komora Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Crne Gore i Srbije.

Potpredsjednik Vanjskotrgovinske komore BiH Bruno Bojić podsjetio je prisutne, kako se predsjednici komora iz bivše zemlje zajednički okupljaju da bi se, između ostalog, otklonile barijere i omogućio zajednički nastup na trećim tržištima. Postoji niz smetnji koje koče razvoj, a da bi se osigurale investicije iz europskih zemalja mora se napraviti iskorak u osiguranju jamstava za određene projekte, čime bi regionalna suradnja sigurno bila veća. Zadovoljan je, također, što je BiH prošle godine ostvarila najveću vanjskotrgovinsku razmjenu sa Njemačkom, čime je pokazala da ima kvalitetne proizvode koji odgovaraju europskim i svjetskim standardima.

Sudionici konferencije razmijenili su iskustva u svezi povećanja gospodarske suradnje između pojedinih regija, te definirali načine realiziranja zajedničkih projekata koji će se financirati sredstvima europskih fondova. Predsjednica HGK Županijske komore SPLIT, Katja Bu-

ličić, podsjetila je kako Forum Jadransko jonskih komora postoji 15 godina, te kako ja krajem protekle godine u Bruxellesu Jadransko jonska regija priznata kao institucija. Forum već ima svoje predstavništvo i u Bruxellesu, koje mogu koristiti sve zainteresirane članice.

Željana Bevanda

17.travnja/aprila 2015.(petak)
11,00 sati

JADRANSKO JONSKA REGIJA:

NOVE MOGUĆNOSTI RAZVOJA I SURADNJE
MEĐUSEKTORSKO POVEZIVANJE I ZAJEDNIČKI
NASTUP NA TREĆEM TRŽIŠTU

Mostar, Bosna i Hercegovina
Mostarski sajam, paviljon 1,
dvorana 3 prizemlje (desno)

AIC FORUM FOUNDING MEMBERS

Ancona Chamber of Commerce
Split Chamber of Economy

ORDINARY MEMBERS

ALBANIA

Durrës Chamber of Commerce and Industry
Lezhë Chamber of Commerce and Industry
Tirana Chamber of Commerce and Industry

BOSNIA HERZEGOVINA

Federation of Bosnia-Herzegovina Chamber of Economy

CROATIA

Croatian Chamber of Economy
Dubrovnik Chamber of Economy
Pula Chamber of Economy
Rijeka Chamber of Economy
Sibenik Chamber of Economy
Zadar Chamber of Economy

MONTENEGRO

Montenegro Chamber of the Economy

GREECE

Achaia Chamber of Commerce and Industry
Aetolokarnania Chamber of Commerce and Industry
Corfu Chamber of Commerce and Industry
Epirus Chamber of the Economy
Itea Chamber of Commerce and Industry
Ioannina Chamber of Commerce and Industry
Preveza Chamber of Commerce and Industry
Thesprotia Chamber of Commerce and Industry

SUPPORTING MEMBERS

Unicamerale (Italy)
Province of Ancona (Italy)
Assonautica (Italy)
Serbian Chamber of Commerce (Serbia)

KONTAKT:
Forum gospodarskih komora jadransko-jonskog područja
c/o Gospodarska komora Ancona
Piazza XXIV Maggio 1, 60124 Ancona - ITALIA
tel. +39 071 5898266/249
fax +39 071 5898255
segreteria.forum@an.camcom.it
www.forumaic.org

KONTAKT:
Privredna/Gospodarska komora Federacije Bosne i Hercegovine
Branislava Đurđevića, 10 - 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
tel. (033) 217-782
fax: (033) 217-783
info@kfbih.com
www.kfbih.com

ITALY

Ascoli Piceno Chamber of Commerce
Bari Chamber of Commerce
Brescia Chamber of Commerce
Campobasso Chamber of Commerce
Chieti Chamber of Commerce
Fermo Chamber of Commerce
Ferrara Chamber of Commerce
L'Aquila Chamber of Commerce
Macerata Chamber of Commerce
Matera Chamber of Commerce
Pesaro Chamber of Commerce
Pesicara Chamber of Commerce
Pordenone Chamber of Commerce
Ravenna Chamber of Commerce
Reggio Calabria Chamber of Commerce
Rimini Chamber of Commerce
Teramo Chamber of Commerce
Trieste Chamber of Commerce
Udine Chamber of Commerce
Union of the Marche Regional Chambers of Commerce
Union of the Veneto Regional Chambers of Commerce
Union of Calabria Regional Chambers of Commerce

Međunarodni sajam gospodarstva „Mostar 2015“, 14-18.04 2015.

Međunarodni sajam gospodarstva Mostar 2015., Mostvario je ove godine svoje „punoljetstvo“. Na ovogodišnjem sajmu je, nakon dugog niza godina izostanka, prisustvovala i Privredna/Gospodarska Komora Federacije BiH, predstavljajući članice Komore putem vlastitog izložbenog prostora. Pored zemlje partnera sajma, Taiwan-a, na sajmu su se predstavile i brojne druge zemlje, kako iz regije tako i iz cijele Evrope. Privredna/Gospodarska Komora FBiH je na svom izložbenom standu, koji su mogle koristiti sve kompanije članice Komore, posredstvom 3 video zida promovirala svoje članice bez obzira na njihovo prisustvo sajamskoj manifestaciji.

Tijekom poslovnih razgovora rukovodstva Komore Federacije BiH sa komorskim članicama prezentiranim na zajedničkom štandu, bez dileme je konstatirano, da je ovogodišnji Sajam u Mostaru pružio kompanijama upravo ono cemu i služe sajamske manifestacije, što u osnovi znači potvrđivanje postojećih i uspostavljanje novih poslovnih odnosa. Privredna Komora Federacije BiH je tijekom trajanja mostarskog Sajma bila domaćin i brojnim izaslanstvima, kako iz poslovnog tako i iz političkog vrha zemlje i regije. Kao ilustraciju predhodne konstatacije navodimo da je Komora bila domaćin premijeru Federacije BiH, gospodinu Fadilu Novaliću, s kojim je, nakon obilaska sajamskih prostorija, obavljen konstruktivan razgovor ve-

zan za trenutne probleme gospodarstva i iznalaženje adekvatnih rješenja u svrhu njihovog prevazilaženja, čime bi se dao dodatni impuls ekonomiji zemlje u cjelini.

Tijekom ovogodišnjeg Sajma održana je i zapažena konferencija Jadransko Jonske Inicijative sa aktuelnom temom dostupnosti sredstava iz IPA Fondova, na kojoj se nazočnima obratio i predsjednik P/G K F BiH dr.sc Marko Šantić, te ih detaljnije upoznao o brojnim potencijalima Federacije vezanim za mogućnost direktnih inozemnih ulaganja. Tom je prigodom gospodin Šantić pozvao investitore iz svih zemalja svijeta da bez bojazni

ulažu u Federaciju BiH.

Domaćin konferencije, Federalna Komora, je ugostila izaslanstva komora zemalja iz okruženja, odnosno, Republike Srbije, Crne Gore, Hrvatske i Makedonije, kao i rukovodeće osobe Gospodarske Komore Italije, o čemu će više riječi biti u sljedećem Glasniku.

Na kraju želimo ovim putem iskazati svoju zahvalnost upravi mostarskog Sajma na izuzetno korektnoj suradnji, kao i svim drugim, kako domaćim tako i inozemnim tvrtkama, s kojima je tijekom trajanja sajamske manifestacije ostvarena poslovna komunikacija.

Dario Planinić, dipl.oec

Poslovni susreti kompanija iz poljoprivrednog sektora

U prostorijama VTK BiH, 10.04.2015. godine održan je sastanak kompanija iz poljoprivredno prehrambenog sektora bosanskohercegovačkih i turskih gospodarstvenika.

Pozdravni govor u ime VTK, kao domaćina ovog susreta, održao je potpredsjednik, gosp. Bruno Bojić, a u ime P/G KFBiH prisutne gospodarstvenike iz BiH i Turske, odnosno regije ČANAKKALE, pozdravio je potpredsjednik Komore, gosp. Mirsad Jašarspahić.

U ime delegacije iz Republike Turske obraćanje je imao gosp. Sefer Kaya Uzun, predsjednik Izvršnog odbora Robne burze Čanakkalea, te je u svom kratkom govoru prezentirao ekonomiju regije i posebno istakao mogućnost suradnje i zajedničkih ulaganja.

O mogućnostima ulaganja u BiH govorila je gđica Nina Pabrić, šefica Odjela za promociju investicija- Agencije za promociju stranih investicija BiH.

Nakon plenarne sesije održani su brojni bilateralni susreti bosanskohercegovačkih i turskih gospodarstvenika, koji bi, iskreno se nadamo, trebali rezultirati uspješnom poslovnom suradnjom između BiH i Turske.

Erina Lasić

Održana prezentacija

Karakteristike i višestruka primjena fiberglasa

U cilju jačanja domaćih kompanija, Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH je organizirala prezentaciju „karakteristike i višestruka primjena fiberglasa“, na kojoj je svoje proizvode od fiberglasa predstavila kompanija Pullcom BH d.o.o. iz Gradačca.

Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH nastoji pomoći privrednicima da prošire svoja znanja i iskustva o savremenim materijalima iz različitih oblasti, novim tehnologijama, korporativnom upravljanju, zakonskoj regulativi i sl. U cilju upoznavanja sa savremenim materijalima održana je prezentacija proizvoda i profila od fiberglasa koji imaju široku primjenu u različitim oblastima, a koje proizvodi domaća kompanija Pullcom BH d.o.o. iz Gradačca. Prezentacija je održana 11. 3. 2015. godine u Privrednoj/Gospodarskoj komori Federacije BiH u Sarajevu, za predstavnike iz sektora energetike, telekomunikacija, građevinarstva i putne infrastrukture. Prezentacija profila i proizvoda od fiberglasa održana je dan ranije (10. 3. 2015. g.) u Rudarskom institutu u Tuzli, za predstavnike i stručno osoblje rudnika, Rudarskog instituta i druge učesnike čije je područje interesovanja vezano za rudarstvo. Učesnici su se na ovoj prezentaciji imali priliku upoznati sa višestrukim mogućnostima primjene ovog materijala u rudarstvu, te su kroz razgovor sa proizvođačima fiberglasa uvidjeti sve prednosti ovog materijala.

Kompanija Pullcom BH d.o.o. jedina je ovog tipa na području jugoistočne Evrope i jedna je od šest u Evropi po raspoloživim kapacitetima i mogućnostima. Proizvodi iz ove kompanije se plasiraju isključivo na ino tržište, a najvećim dijelom u zemlje EU (Italija, Njemačka, Francuska, Austrija, Švajcarska, Holandija idr.).

Profili i proizvodi od fiberglasa su novi na našem tržištu,

a u zemljama EU primjenu nalaze u energetici, rudarstvu, građevinarstvu kao i u mnogim drugim oblastima. Zbog velikih prednosti fiberglasa, kao što su izolacijska svojstva, mala masa, radiotransparentnost, otpornost na agresivne medije, nekoroziivnost i mnoge druge prednosti, ovaj materijal će svoju primjenu sigurno naći i u BiH. Veliko interesovanje i posjećenost ovim prezentacijama govori, da domaće kompanije i instituti zasigurno prate svjetska kretanja u pogledu razvoja novih materijala i tehnologija.

Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH će i dalje, u okviru svojih redovnih aktivnosti, našim privrednim subjektima omogućavati sticanje novih znanja putem seminara, savjetovanja, okruglih stolova, prezentacija isl., a također će voditi i druge aktivnosti koje budu od interesa za razvoj privrede.

Almin Mališević

Svjetski dan voda 2015.

Voda i održivi razvoj

Svake godine je 22. mart na kalendaru obilježen kao Svjetski dan voda. To je dan na koji se slavi voda. To je dan kada je u fokusu onaj dio svjetske populacije koji trpi nedostatak vode. To je dan na koji se vode duge diskusije i pripreme kako na najbolji mogući način upravljati vodom u budućnosti.

Generalna Skupština Ujedinjenih nacija je 1993. godine prvi put proglasila 22. mart za Svjetski dan voda. Danas, 22 godine kasnije, Svjetski dan voda obilježava se širom svijeta, a težište se svake godina stavlja na neku drugu temu. Na taj dan se podnosi i redovni godišnji Izvještaj UN o stanju voda i vodnih resursa u svijetu.

Za 2015. godinu, tema Svjetskog dana voda nosi naziv „Voda i održivi razvoj“. Pod tim su, između ostalog, obuhvaćene i teme: distribucija pitke vode za vrijeme nepogoda, zaštita ekosistema, osiguranje dovoljne kvalitete vode, mjerenje napretka pristupa sanitarijama, obezbjeđivanje dovoljnih količina vode za hranu i piće i tako dalje. Lista je dugačka...

Nije teško zaključiti da je voda zapravo suština održivog razvoja. Vodni resursi i dijapazon usluga koje oni obezbjeđuju pomažu smanjenju siromaštva, podupiru ekonomski razvoj, kao i zdravlje životne sredine. Od sigurnosti hrane i snabdijevanja energijom pa sve do zdravlja ljudi i prirode, voda doprinosi poboljšanju socijalnih uvjeta u domaćinstvima za milijarde ljudi. Sa vodom su povezani: zdravstvo, priroda, urbanizacija, industrija, energija, hrana, jednakopravnost. Jednom rječju, voda povezuje sve.

UN svake godine uspijevaju u svojoj nakani da motivišu

mnoge institucije, organizacije i pojedince širom svijeta, da se na neki prigodan način uključe u obilježavanje Svjetskog dana voda. Toga dana se na svim kontinentima održavaju konferencije, javne rasprave, seminari, radionice za djecu, akcije u prirodi i razne druge manifestacije. Dakle, na Svjetski dan voda 2015. godine, svijet se dogovarao kako oblikovati zajedničku održivu budućnost. S ciljem ukazivanja na probleme vezane za vodne resurse u Bosni i Hercegovini i u mnogim dijelovima naše zemlje ovaj dan je obilježen različitim aktivnostima, dok je u organizaciji institucija koje se bave sektorom voda iz oba entiteta centralni stručni skup posvećen Svjetskom danu voda ove godine održan u Mostaru.

Lejla Sadiković

Dan planete Zemlje 2015.

Vrijeme je da djelujemo!

Medunarodni Dan planete Zemlje obilježen je diljem svijeta različitim manifestacijama, s ciljem skretanja pažnje građanima na značaj očuvanja prirode i sprečavanja negativnih posljedica po okoliš. Cilj obilježavanja tog datuma je upozorenje na opasnosti koje prijete životu na Zemlji, eko-sistemima i urbanim zonama, usljed razvoja industrije, povećane potrošnje energije, globalnog zagrijavanja i klimatskih promjena.

Taj značajan datum, ove godine pod sloganom Vrijeme je da djelujemo, obilježava se kako bi svjetska populacija postala svjesna svoje odgovornosti prema planeti na kojoj živi i tako djeluje na smanjenje negativnih utjecaja na životnu sredinu.

Dan planete Zemlje ustanovljen je 1970. godine u SAD, nakon ekološke akcije, a od 1992. godine, kada je na Konferenciji UN o životnoj sredini u Rio de Janeiru donesen dugoročni Program za promociju održivog razvoja, obilježava se u cijelom svijetu. U svim dijelovima svijeta se na taj dan organiziraju brojne akcije i manifestacije koje za cilj imaju podizanje nivoa ekološke svijesti, educiranje i motiviranje građana da se aktivno uključe u borbu za očuvanje svoje planete.

Stručnjaci upozoravaju da je pored industrijskog i tehnološkog razvoja čovjek svojim djelovanjem doveo do dramatičnog zagađenja okoliša.

Biolozi upozoravaju da je veliki broj biljnih i životinjskih vrsta širom svijeta pred izumiranjem, što ozbiljno dovodi do narušavanja čitavog eko-sistema i biološke raznolikosti. Kao ključne uzroke izumiranja vrsta, biolozi navode uništavanje staništa ljudskom aktivnošću, nekontroliranu eksploataciju svih izvora Zemlje i njenog biljnog i životinjskog svijeta kao i zagađenje životne sredine.

U BiH su tog dana, između ostalih zapaženih aktivnosti, organizirane i akcije čišćenja okoliša. Na području Doboja, Maglaja i općine Doboj Jug organizirana je akcija kojoj se priključila i ambasadorica SAD u BiH. Čišćenje je organizirano i u Blagaju, gdje su ambasadori Njemačke, Velike Britanije i Francuske zajedno s učenicima, aktivistima za zaštitu okoliša i predstavnicima Gradske uprave Mostara, sakupljali otpad i na taj način obilježili Dan planete Zemlje. Ovim gestom strani ambasadori su pokazali kako svaki pojedinac, čak i najmanjim zalaganjem, može učiniti itekako puno za svoj okoliš i planetu koja je mjesto življenja svih nas.

Lejla Sadiković

Ugovori i sporazumi

Osnivački ugovori

Temelj Evropske unije je u tri Zajednice osnovane ugovorima iz 1950-ih godina. Od tada su tekstovi osnivačkih ugovora doživjeli brojne izmjene i nadopune koje su redovno inkorporirane u tekst temeljnog dokumenta. Stupanjem na snagu Ugovora iz Lisabona, 1.12.2009. godine, pravni osnov Evropske unije postaju Ugovor o Evropskoj uniji (UEU) i Ugovor o funkcioniranju Evropske unije (UFEU), s jednakim pravnim značajem.

Ugovori predstavljaju primarno pravo EU uporedivo s ustavnim pravom na nacionalnom nivou, a definiraju temeljni okvir za djelovanje Unije, određuju odgovornosti institucija i tijela u procesu odlučivanja, te opisuju postupke odlučivanja u pojedinim područjima kao i ovlasti institucija.

Tekst Lisabonskog ugovora objavljen je u Službenom listu EU, C 306, od 17.12.2007. godine.

Službeni prečišćeni tekstovi Ugovora o EU i Ugovora o funkcioniranju EU objavljeni su u Službenom listu EU, C 115, od 9.5.2008. godine, te potom u Službenom listu EU, C 83 od 30.3.2010. godine. Prečišćeni tekst Ugovora o osnivanju Evropske zajednice za atomsku energiju objavljen je u Službenom listu EU, C 84, od 30.3.2010. godine. U priopćenju od 1.12.2009. godine (MEMO/09/531) Evropska komisija pojašnjava utjecaj Lisabonskog ugo-

vora na niz područja djelovanja Unije, a Evropski sud u priopćenju CJE/09/104 od 30.11.2009. pojašnjava promjene u radu Suda što ih donosi Lisabonski ugovor.

Ugovori, kao primarno pravo i ustavni temelj Evropske unije, rezultat su pregovora između vlada država članica u okviru u tu svrhu pokrenutih međuvladinih konferencija (Intergovernmental Conference – IGC). Posao pripreme međuvladine konferencije obavljaju predstavnici vlada država članica, Evropske komisije i Parlamenta, a konačne odluke donose šefovi država ili vlada na Evropskom vijeću.

Najvažnije međuvladine konferencije u posljednjih nekoliko desetljeća rezultirale su sljedećim ugovorima:

- Jedinstveni evropski akt (1986): uveo promjene nužne za dovršetak unutarnjeg tržišta od 1.1.1993.
- Ugovor iz Maastrichta (1992): o njemu se pregovaralo na dvije međuvladine konferencije – jedna se bavila ekonomskom i monetarnom unijom, a druga političkom unijom (uvođenje zajedničke Vanjske i sigurnosne politike (CFSP) i Pravosuđa i unutarnjih poslova (JHA)).
- Ugovor iz Amsterdama (1997) je rezultat međuvladine konferencije pokrenute na Evropskom vijeću u Torinu u ožujku 1996. godine. Zadatak međuvladine konferencije bila je revizija odredaba Ugovora iz Maastrichta koje su prouzrokovale probleme u provedbi, te priprema budućeg proširenja.

•Ugovor iz Nice (2001) kojem je prethodila međuvladina konferencija pokrenuta u februaru 2000. kako bi se riješila pitanja koja nisu bila riješena Ugovorom iz Amsterdama, posebno veličina i sastav Komisije, ponderiranje glasova u Vijeću ministara, proširenje primjene glasanja kvalificiranom većinom u Vijeću ministara i bliskija suradnja.

•Ugovor iz Lisabona (takozvani „Reformski ugovor“) (2007): prethodila mu je međuvladina konferencija pokrenuta na sastanku Evropskog vijeća u junu 2007. nakon neuspjeha Ugovora o Evropskom ustavu.

U radu prve međuvladine konferencije 1950. i 1951. godine sudjelovale su Francuska, Njemačka, Italija, Nizozemska, Luksemburg i Belgija. Vodio ju je Jean Monnet, a rezultirala je osnivanjem Evropske zajednice za uglj i čelik.

Druga međuvladina konferencija održana je 1955. godine u Messini, na Siciliji, a sudjelovali su ministri vanjskih poslova Šestorice, pod vodstvom Paul-Henrija Spaaka. Spaakov izvještaj (Rapport des chefs de délégations aux Ministres des Affaires étrangères: Comité intergouvernemental créé par la Conférence de Messine, Bruxelles, 21 avril 1956), predložio je osnivanje zajedničkog tržišta roba i usluga i ujedinjavanje u području nuklearne energije.

Dokumenti i informacije o međuvladinim konferencijama (IGC 1996., 2000., 2004. i 2007.) dostupni su na stranicama Vijeća Evropske unije.

Ugovori o pristupanju

Kategorija primarnog prava obuhvata i ugovore o pristupanju novih država članica (tzv. pristupni ugovori – Treaty of Accession).

Evropsku ekonomsku zajednicu osnovanu Rimskim ugovorom 1951. godine činilo je šest država: Belgija, Francuska, Italija, Luksemburg, Nizozemska i Njemačka.

Nove države pristupale su u punopravno članstvo nakon provedenih pristupnih pregovora te potpisivanja i ratifikacije ugovora o pristupanju, i to:

- 1973 – Danska, Irska i Ujedinjeno Kraljevstvo
- 1981 – Grčka
- 1986 – Španija i Portugal
- 1995 – Austrija, Finska i Švedska
- 2004 – Češka Republika, Estonija, Cipar, Latvija, Litvanija, Mađarska, Malta, Poljska, Slovenija i Slovačka
- 2007 – Bugarska i Rumunija
- 2012. – Hrvatska

Međunarodni sporazumi

Evropska unija može u okviru svojih ovlasti sklapati međunarodne sporazume s drugim državama ili međuna-

rodnim organizacijama. Međunarodni sporazumi koje Unija sklapa hijerarhijski su ispod primarnog prava i općih načela prava, a iznad sekundarnog prava. Ujedno, takvi sporazumi pravno su obavezujući za sve institucije i države članice Evropske unije i sastavni su dio prava EU. Sporazumi s trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama Evropskoj uniji omogućuju razvoj privrednih, socijalnih i političkih odnosa sa ostatkom svijeta. Najznačajnije kategorije sporazuma su:

•Sporazumi o pridruživanju (Association agreements) predstavljaju temelj za uspostavu privrednih i političkih odnosa između EU i pojedinačnih država, često kao prvi korak ka članstvu. Takvi su sporazumi sklopljeni npr. sa Ciprom, Maltom i Turskom u 1960-im i ranim 1970-im godinama.

•Sa deset država kandidatkinja za članstvo iz srednje i istočne Evrope sklopljeni su tzv. Evropski ili pretpri-
stupni sporazumi (Europe Agreements) u razdoblju od 1991. do 1996.

•Sporazumi o suradnji (Cooperation Agreements) sklopljeni su tijekom 1970-ih godina s većinom mediteranskih zemalja. Njih su zamijenili Euro-mediteranski sporazumi o pridruživanju koji su sklopljeni s Alžirom, Egiptom, Tunisom, Izraelom, Jordanom, Libanom, Marokom, Okupiranim Palestinskim područjem, Sirijom i Turskom.

•Sporazumi o partnerstvu i suradnji (Partnership and co-operation Agreements) sklopljeni su s 11 država istočne Evrope i srednje Azije, a među njima su Armenija, Azerbejdžan, Gruzija, Moldavija, Rusija, Ukrajina, Kazahstan, Kirgistan, Tadžikistan, Turkmenistan i Uzbekistan.

•Sporazumi o stabilizaciji i pridruživanju (Stabilisation and Association Agreements) sklopljeni s državama zapadnog Balkana nakon raspada bivše Jugoslavije (Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Kosovo, Makedonija, Crna Gora i Srbija).

Pripremila: Lejla Sadiković

- **izdavateljima** značajno smanjuje troškove slanja računa
- **krajnjim korisnicima** pruža besplatnu uslugu prijema e-računa, evidencije obaveza i jednostavno plaćanje
- **komercijalnim bankama** otvara prostor za inovativne elektronske kanale za plaćanje i ugovaranje

ElGato usluga omogućava građanima da na svom računaru ili mobilnom uređaju, jednostavno i sigurno primaju račune, prate dugovanja po računima i plaćaju račune na različite načine: elektronskim putem, trajnim nalogima u banci ili gotovinom na brzim blagajnama, a bez čekanja u dugim redovima. Svrha ovog portala je omogućiti svim građanima jednostavan način plaćanja mjesečnih obaveza i praćenje stanja dugovanja bez bespotrebnog trošenja vremena.

Usluga je rezultat softverskog razvoja bosanskohercegovačkih informatičkih firmi PING i Loop.

Više informacija o usluzi na: info@elgato.ba ili www.elgato.ba

Loop d.o.o. osnovan je 2007. godine sa idejom da postane tržišni i tehnološki lider u oblasti ponude softvera kao usluge (Software as a Services). Ideja vodilja je kreiranje softverskih rješenja kao odgovor na neke od ključnih izazova i problema sa kojima se susreću krajnji korisnici, prvenstveno pojedinci i male kompanije, te omogućavanje korištenja savremenih tehnologija u svakodnevnom radu i životu. Više informacija na www.loop.ba.

PING d.o.o. je preduzeće za računarski i informatički inženjering osnovano 1997. godine. Ideja vodilja je da svojim korisnicima pruži kompletne usluge i cjelovita rješenja u gotovo svakoj oblasti računarskog i informatičkog inženjeringa. PING sa dugogodišnjim iskustvom je postala jedna od vodećih kompanija prepoznatljiva na domaćem i regionalnom IT tržištu, koja se od konkurencije razlikuje tehničkom inovacijom i kvalitetom usluga. Više informacija na www.ping.ba.